

ปัจจัยทำนายภาวะซึมเศร้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเชียงราย*

ฉันทนา แรงสิงห์ วท.ม.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาอุบัติการณ์และปัจจัยทำนายภาวะซึมเศร้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเชียงราย สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จำนวน 414 คน โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัว แบบประเมินความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อน แบบประเมินการรับรู้การมีคุณค่าในตนเอง และแบบประเมินภาวะซึมเศร้า มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาค เท่ากับ 0.79, 0.80, 0.85, 0.76 และ 0.81 ตามลำดับ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา หากความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์หาปัจจัยทำนายภาวะซึมเศร้า

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภาวะซึมเศร้า ร้อยละ 69.3 (ระดับเล็กน้อย ร้อยละ 17.9 ระดับปานกลาง ร้อยละ 21.9 และระดับรุนแรง ร้อยละ 29.5) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการทำหน้าที่ของครอบครัว ($r=-0.235$, $p < 0.001$) นอกจากนี้การรับรู้การมีคุณค่าในตนเอง ($r=-0.350$, $p < 0.001$) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ($p < 0.05$) และผลการเรียนรวมเฉลี่ย (GPAX) ($r=-0.770$, $p < 0.001$) สามารถร่วมทำนายภาวะซึมเศร้าได้ ร้อยละ 23.3

ข้อเสนอแนะ คณาจารย์ที่เกี่ยวข้องและผู้ปกครองควรตระหนักในการส่งเสริมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้มีการรับรู้การมีคุณค่าในตนเอง อบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยและการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการเกิดภาวะซึมเศร้า นอกจากนี้คณาจารย์และผู้ปกครองควรประเมิน/คัดกรองภาวะซึมเศร้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้การช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ทันทีและป้องกันการทำร้ายตนเอง/ฆ่าตัวตายที่อาจเกิดขึ้น

คำสำคัญ : การทำหน้าที่ของครอบครัว การรับรู้คุณค่าในตนเอง รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ภาวะซึมเศร้า วัยรุ่น

*ตีพิมพ์ใน วารสารสภาการพยาบาล ปีที่ 26 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2554